

15.10.2025

ASIA

Luonnonsuojelulain 128 §:n 1 momentin nojalla tehty vireillepano

VIREILLEPANIJAT

Suomen luonnonsuojeluliiton Jyväskylän seudun yhdistys ry
y-tunnus: 2241568-8

Suomen Luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri ry
y-tunnus: 1475099-6

VIREILLETULOAIKA 21.7.2025

VAATIMUKSET

Suomen luonnonsuojeluliiton Jyväskylän seudun yhdistys ry ja Suomen Luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri ry ovat 21.7.2025 ELY-keskukselle toimittamassaan kirjelmässä vaatineet ELY-keskusta kieltämään Uuskorkean yhteismetsän metsänkäyttöilmoituksen 1-2025-37004 mukaiset hakkuut kuvioilla 131 ja 132 luonnonsuojelulain vastaisina sekä asettamaan toimenpidekiellon asian ratkaisemisen ajaksi, koska hakkuun (lainvastainen) toteuttaminen tekisi muutoksenhausta merkityksetöntä. Yhdistysten näkemyksen mukaan metsänkäyttöilmoituksen kuviot 131 ja 132 kuuluvat kokonaan Natura 2000 -verkoston kohteen Iilijärven alue (FI0900083) suojelun perusteena olevaan luontotyyppiin boreaaliset luonnonmetsät, edustavuusluokkaan III ja pieneltä osin II. Kuviot on inventoitu kahden eri luontotyyppiasiantuntijan toimesta.

Yhdistysten näkemyksen mukaan ELY-keskuksen muistiossa on huomattavia asiavirheitä ja se on räikeästi ristiriidassa asiassa sovellettavaan viranomaisohjeistukseen (Natura-luontotyyppien inventointiohje ja Natura-luontotyyppiopas). Esimerkiksi muistion väite, ettei puuston tilajakauma olisi satunnainen, on täysin väärä. Se, että tilajakaumaan on joskus hakkuilla vaikutettu, ei tee tilajakaumasta systemaattista. Pikemminkin kuvioiden hakkuuhistoria on poikkeuksellisen vähäinen ja hakkuista on pääosin kulunut pitkä aika, mikä on selvästi havaittavissa maastossa. Puustossa on huomattavaa ikä- ja paksuusvaihtelua sekä myös pituusvaihtelua. Myös muistion lahoppuujatkumosta ja lahoppuun luonteesta kertovissa osissa on pahoja asiavirheitä. Leimikon lahoppuustoisimmalla osalla lahoppuujatkumo on männyn osalta eteläsuomalaisittain poikkeuksellisen hyvä, lahoppuulajiston potentiaali on merkittävä eikä sitä ole esim. maapuiden osalta millään tavalla inventoitu. Kuitenkaan lajistokysymyksellä ei tässä

tapauksessa ole merkitystä, sillä kuviot täyttävät selvästi luontotyyppin kriteerit, eivätkä ole millään lailla rajatapauksia. Muistiossa on myös arvioitu turvemaita ja kivennäismaita yhdessä samassa kuviossa, mikä on jo lähtökohtaisesti virhe.

Yhdistysten näkemyksen mukaan hakkuut heikentäisivät merkittävästi (hävittäisivät kokonaan) Natura-alueen suojeluperusteena olevaa luontotyyppiä. Yhdistykset ovat ilmoittaneet täydentävänsä vireillepanoa tarkemmalla inventointiraportilla heti, kun se valmistuu.

MERKINTÄ

Keski-Suomen ELY-keskus on kesällä 2020 tehnyt luontotyyppi-inventointia Uuskorkean yhteismetsän alueella. Tuolloin kuvioilta 131 ja 132 ei ole tunnistettu boreaalista luonnonmetsää. Kuviolta 131 ja 132 on tiedot pienialaisista lähteet ja lähdesuot -luontotyyppin lähteistä, ja kuvion 132 lounaisreunalta on tieto pikkujokien ja purojen -luontotyyppiin kuuluvasta piilopurosta.

Suomen metsäkeskus on toimittanut Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskus) 27.3.2025 Uuskorkean yhteismetsän metsänkäyttöilmoituksen (1-2025-37004), joka koskee rekisteriyksikölle 850-874-1-1 Uuskorkean yhteismetsä suunniteltuja hakkuita (kuviot pinta-aloineen: 117.0 pa. 5,20 ha; 117.1 pa. 4,30 ha; 117.3 pa. 0,60 ha; 119.0 pa. 4 ha; 131.0 pa. 1,30 ha; 132.0 pa. 1,30 ha; 161.0 pa. 4,80 ha; 162.0 pa. 2,30 ha ja 191.0 pa. 1,40 ha). Metsänkäyttöilmoitus on lähetetty ELY-keskukseen, koska sen hakkuukuvioita kohdistuu Natura-alueelle ja/tai sen läheisyyteen ja koska avohakkuukuvion 132 läheisyydessä on liito-oravan havaintopiste.

Greenpeacen edustaja on 23.5.2025 lähettämässään sähköpostiviestissä tiedustellut, mihin toimiin ELY-keskus on ryhtynyt koskien metsänkäyttöilmoituksen hakkuukuvioita 131 ja 132. Greenpeacen mukaan kyseisistä hakkuukuvioista 132 on kokonaan ja 131 osittain boreaalista luonnonmetsää, ja luonnonmetsät ovat edustavuusluokiltaan luokiteltavissa hyväksi ja erinomaiseksi. Greenpeacen käsityksen mukaan hakkuut olisivat Natura 2000 -verkoston suojelutavoitteiden ja luonnonsuojelulain vastaisia.

Keski-Suomen ELY-keskus on suorittanut alueella katselmuksen 26.6.2025. Katselmuksella tehtyjen havaintojen perusteella ELY-keskus on todennut, etteivät hakkuukuviot 131 ja 132 ole luokiteltavissa boreaaliseksi luonnonmetsäksi. Sen sijaan pienvesiluontotyypit (lähteet ja piilopuro) suojavyöhykkeineen tulee jättää hakkuiden ulkopuolelle.

Kuvion 131 osalta ELY-keskus on tehnyt seuraavat havainnot:

- Kuvion koilliskulmassa on varsin tasaikäinen mäntyvaltainen alue, jossa kasvaa alikasvoksena vähän koivua ja kuusta. Lahopuuta on yksittäin ja varsin niukasti. Puuston tilajakauma ei ole satunnainen. Tuoreehkot ja sammaloituneet kannot kertovat alueella tehdyistä harvennus-/poimintahakkuista.
- Mäntyvaltaisen alueen länsi- ja eteläpuolella on kivikkoisia, paikoin soistuneita puustoltaan nuorempia ja lehtipuuvaltaisempia alueita. Puusto tilajakauma on monipuolisempi kuin edellä mainitulla männikkökuviolla, mihin vaikuttaa myös kivikkoisuus ja kosteusolosuhteet. Eri ikäisten kantojen perusteella alueella on tehty harvennuksia/poimintahakkuja. Mänty-lehtipuuvaltaisessa puustossa on erotettavissa valtapuusto ja alikasvospuusto. Lahopuuta on varsin niukasti, ja aiemman puusukupolven puut puuttuvat.
- Kuvion pohjoisosassa on vaatimaton lähde ison kiven kolossa. Lähteisyydestä kertoi hetealvesammal.
- Kuvion keski- ja eteläosan alueella vesitalous ei ole luonnontilainen alueelle kaivettujen ojien takia. Vanhojen peruskarttojen ja ilmakuvien perusteella ojat on kaivettu vuosien 1988–1995 välisenä aikana. Alueella esiintyy vanhoja osin sammaleen peitossa olevia kantoja, jotka ovat todennäköisesti peräisin ojituksen ajalta tai sitä ennen tehdyistä harvennushakkuista. Kuvion keskiosassa valtapuuna on kuusi ja sekapuuna esiintyy lähinnä koivua. Puustossa on havaittavissa jonkinlaista vaihtelevuutta kerroksellisuudessa (valtapuusto ja alikasvos). Lahopuusto on vähäistä ja aiemman puusukupolven puut puuttuvat.
- Kuvion 131 eteläosassa ojien välisellä alueella ja itäisemmän ojan itäpuolella puusto on kuusivaltaisempaa ja sekapuuna esiintyy etenkin koivua. Alikasvospuina kasvaa kuusta ja koivua. Ojat ovat muuttaneet alueen kasvillisuutta ja korpisuus on lähes hävinnyt. Lahopuuta on yksittäin maapuina ja pystypuina. Aiemman puusukupolven puut puuttuvat.
- Kuvion eteläosassa maastokarttaan merkityn lähteen kohdalla maan sisästä tulee vuolaasti vettä, joka valuu vieressä olevaan alapuoliseen ojaan. Veden purkautumiskohdassa ja alapuolisessa ojassa on pohjavesivaikutuksesta kertovaa lajistoa kuten hetevarstasammalta. Purkautuva vesi käsittää sekä Pahalammen piilopuron kautta tulevaa pintavettä että pohjavettä. Lähde on luokiteltu lähteiden ja lähdesoiden luontotyyppiin.

Kuvion 132 osalta ELY-keskus on tehnyt seuraavat havainnot:

- Kuvion puusto on varsin tasaikäistä ja enimmäkseen harvahkoa mäntyvaltaista metsää. Puuston tilajakauma on varsin säännöllinen, joskin maastonmuotojen vaihtelu tuo tilajakaumaan ja puulajivalikoimaan vaihtelua. Kuviolla on havaittavissa vanhoja kantoja. Lahopuita on yksittäin ja kuviolla on myös vanhoja aiemman puusukupolven kantoja sekä palokorokantoja, joista muutamalta kannolta löytyi uhanalaista ryväsjäkälää ja silmälläpidettävää kastanjansuomujäkälää. Luontojärjestöt ovat löytäneet alueelta myös uhanalaista hongantorvijäkälää. Kuvion puusto ei ole luokiteltavissa boreaalisiin luonnonmetsiin. Tilajakauma ei ole satunnainen ja puuston kerroksellisuus on vähäistä. Lahopuustoa ei ole merkittävästi ja aiemman puusukupolven puut puuttuvat.
- Joissain tapauksissa metsä, jonka puusto ei ole rakennepiirteiltään luokiteltavissa luonnonmetsäksi, voidaan lajistollisen edustavuuden perusteella luokitella luonnonmetsäksi. Näissä tilanteissa lahoppuuston määrän ja lahoppuujatkumon pitäisi olla merkittävä. Kyseisille jäkälälajeille (ryväsjäkäli, hongantorvijäkälä ja kastanjansuomujäkälä) sopivia kasvupaikkoja kuviolla ovat vanhat aiemman puusukupolven mäntyjen kannot sekä kuviolla esiintyvät muutamit palokorokelokannot. Kuviolla ei ole merkittävästi lahoppuustoa ja jatkumo on vähäinen, sillä sitä ovat ylläpitäneet ja ylläpitävät lähinnä aiemman puusukupolven hiljalleen lahoavat kannot. Lajiston perusteella kuviota ei voi nostaa luonnonmetsäluontotyyppiin.
- Kuvion 132 eteläosan itälaita rajautuu piilopuroon, joka kuuluu pikkujokien ja purojen luontotyyppiin. Sen välittömässä läheisyydessä on maastossa selvästi havaittava vanha ajoura.

ASIAN KÄSITTELY

Keski-Suomen ELY-keskus on 22.7.2025 ilmoittanut puhelimitse Uuskorkean yhteismetsän hoitokunnan varapuheenjohtajalle Suomen luonnonsuojeluliiton Jyväskylän seudun yhdistys ry:n ja Suomen Luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri ry:n vireillepanosta. Uuskorkean yhteismetsän varapuheenjohtajalta saadun tiedon mukaan hakkuuoikeuden haltija on Versowood Oy.

Uuskorkean yhteismetsän varapuheenjohtaja on 22.7.2025 vahvistanut kirjallisesti, että Uuskorkean yhteismetsä sitoutuu pidättymään hakkuista kuvioilla 131 ja 132, kunnes vireillepano on käsitelty Keski-Suomen ELY-keskuksessa.

Keski-Suomen ELY-keskus on 22.7.2025 ilmoittanut puhelimitse Versowood Oy:n edustajalle Suomen luonnonsuojeluliiton Jyväskylän seudun yhdistys ry:n ja Suomen Luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri ry:n vireillepanosta.

Versowood Oy:n edustaja on 22.7.2025 vahvistanut kirjallisesti, että Uuskorkean yhteismetsä sitoutuu pidättymään hakkuista kuvioilla 131 ja 132, kunnes vireillepano on käsitelty Keski-Suomen ELY-keskuksessa.

Suomen luonnonsuojeluliiton Jyväskylän seudun yhdistys ry ja Suomen Luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri ry ovat 28.7.2025 täydentäneet vireillepanoan Keski-Suomen ELY-keskuksen täydennyspyynnön johdosta vireillepanon allekirjoittajien sähköisillä allekirjoituksilla sekä todenneet, että vireillepanossa ei ole mainittu erillistä inventointiraporttia, vaan kohteet on kuvattu aiemmin toimitetuissa liitteissä kuvin ja sanallisesti sekä liitteessä "Toivakan leimikko", jonka yhdistykset nyt liittävät nyt uutena asiakirjana osaksi vireillepanon asiakirjoja.

Uuskorkean yhteismetsä on antanut vireillepanon ja sen täydennyksen johdosta vastineen 3.8.2025. Vastineessaan yhteismetsä toteaa, että vireillepanijat ovat esittäneet vireillepanonsa tueksi lukuisia täysin paikkaansa pitämättömiä väitteitä siitä, että kuviot 131 ja 132 olisivat boreaalista luonnonmetsää, ja vaatii Keski-Suomen ELY-keskusta hylkäämään vireillepanon. Yhteismetsä toteaa vastineessaan muun ohella seuraavaa:

Vireillepanijoiden väite siitä, että kuvioiden hakkuuhistoria on poikkeuksellisen vähäinen, on täydellisessä ristiriidassa aikanaan Uusikartano-nimellä tunnetun tilan metsien erittäin hyvin tiedetyn hakkuuhistorian kanssa. Kuviot 131 ja 132 ovat olemukseltaan samanlaisia kuin Iilijärven Natura-alueen muutkin kuivahkon kankaan metsät. Luonnonmetsien tukkipuut oli hakattu vuoteen 1914 mennessä ja puusto oli vähentynyt tasolle 60 m³/ha. Suuri halkosavotta 1916–21 vei tästä arviolta kolmannen osan. Vuonna 1929 solmittu halkopuukauppa harvensi metsiä entisestään. Puusto oli lisääntynyt vuoteen 1933 mennessä tasolle 50 m³/ha. Suuri tukkipuuhakkuu samana vuonna vei tästä noin 4 m³/ha ja jätti keskimäärin 12 ylispuuta hehtaarille. Vuonna 1933 pystyyn jätetyt ylispuut hakattiin, kun niiden alle oli syntynyt uusi taimikko. Tienoilla tehtiin 1960-luvulla harvennushakkuuta, jotka epäilemättä ulottuivat myös näiden kuvioiden alueille. Vuonna 2006 tehtiin myrskytuhosta johtunut harvennushakkuu. Kuvioilta puuttuvat vuonna 1933 jätetyt tukkipuut, joita kasvaa edelleen viereisellä Valtiolle luovutetulla boreaalaisella luonnonmetsäalueella. Kuviot ovat tasaikäisiä.

Vireillepanijat väittävät, että puuston Haukanmaan metsille tavanomainen pituus- ja paksuusvaihtelu todistaisi, että kyseessä on erikoinen puusto. Edellä esitetyt tosiasiat todistavat, ettei näin ole asian laita. Yhteismetsän mailla puiden kokoon vaikuttavat monet tekijät kuten maaperän laatu vaihtelut, kivisyys, taimien kasvuun lähtöaika, puiden kasvutiheys ja niiden geneettiset ominaisuudet sekä tehdyt hakkuut. Tasaikäisissä männiköissä on yleensä ainakin kolme latvustasoa, jotka myös metsätiede tunnistaa. Haukanmaan kivikoissa puun ikää ei siis voi päätellä sen pituuden tai paksuuden perusteella.

Vireillepanijat väittävät, että puuston tilajakauma on satunnainen. Tuon ajankohdan puut syntyivät luontaisesti ja silloin luonnollisesti satunaiseen järjestykseen. Aivan sama tilanne on nykyäänkin siemenpuu-uudistuksissa. Perkauksilla ja harvennuksilla ohjataan sitten puiden tilajakautumaa tasaisemmaksi kuten puheena olevilla kuvioillakin on tapahtunut. Haukanmaan kivisyydestä johtuen taimettuminen on usein hyvin epätasaista, mistä saattaa seurata myös paikallisesti normaalia suurempaa vaihtelua puuston tilajakaumaan. Tämä on paikallisista oloista johtuva ominaisuus, ei todiste siitä, että kyseessä olisi luonnonmetsä.

Vireillepanijoiden kuvat eivät edusta tasapuolista valikoimaa kuvioista 131 ja 132. Kuvioissa 131 ja 132 ei kasva alle 100-vuotiaita mäntyjä. Sen sijaan kuusien ikäjakauma on noin 1–150 vuotta ja kuviolla kasvaa runsaasti lehtipuuta. Kuvissa näkyvä mäntyjen paksuusvaihtelu johtuu siitä, että heikommissakin oloissa tai ympäristöään tiheämmässä kasvavat männyt pyrkivät saamaan latvuksensa muiden puiden latvojen tasalle. Heikommista lähtökohdista johtuen puut saavat vähemmän ravinteita ja vettä. Tästä syystä ne joutuvat ”tinkimään” rungon paksuudesta. Jossain vaiheessa niiltä loppuvat ravinteet ja ne kuolevat siihen tai lumi katkoo ne. Osa näistä heikommista lähtökohdista aloittaneista männyistä jättää taas kilpailun kesken ja pyrkii sinnittelemään aluspuina isompien alla. Jossain vaiheessa nämä nääntyvät ravinteiden ja valon puutteeseen.

Se, että kuviot ovat ylittäneet normaalin uudistushakkuuian, pitää paikkansa. Tähän ovat johtaneet käytännön syyt. Kivikossa puiden kasvu on hidasta ja uudistaminen vaikeaa. Yhteismetsä on havainnut järkevämmäksi kasvattaa päätehakkuupuut normaalia vanhemmiksi, jotta ne järetyisivät kunnolla. Samalla myös paljon työtä vaativien vähäpuustoisten uudistusalojen osuus pienenee. Tätä tyyliä on harjoitettu vuosikymmeniä ja tulokset näkyvät suurena paljon tukkipuuta sisältävänä puuvarantona.

Täysin käsittämätön väite on, että ojitettu tasaikäistä puuta kasvava suo olisi boreaalista luonnonmetsää.

Kyseessä olevalla alueella Natura-päätöksessä oli kielletty vain maa-aines- ja rakennuslain mukainen toiminta. Metsälain mukainen toiminta on mahdollista.

Keski-Suomen ELY-keskus on tutkinut nyt kyseessä olevien kuvioiden tilanteen vuosina 2020 ja 2025 ja todennut molemmilla kerroilla, ettei kyseessä ole boreaalinen luonnonmetsä.

Kuviosta 131 valtaosa on ojitettua, pääosin hieskoivua ja kuusta kasvavaa suota ja loppuosa normaalia kuivahkon kankaan tasaikäistä männikköä. Kuvio 132 on kokonaisuudessaan kuivahkon kankaan tasaikäistä männikköä, jossa muiden puiden osuus on n. 4 %. Molemmat kuviot poikkeavat olemukseltaan täydellisesti vieressä olevasta boreaalisen luonnonmetsänä suojellusta kuviosta.

Keski-Suomen ELY-keskus on varannut Versowood Oy:lle hakkuuoikeuden haltijana tilaisuuden antaa kirjallinen vastine vireillepanon ja sen täydennyksen johdosta. Versowood Oy ei ole antanut vastinetta.

Suomen luonnonsuojeluliiton Jyväskylän seudun yhdistys ry ja Suomen Luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri ry ovat antaneet asiassa saadun selvityksen johdosta vastineen 21.8.2025. Yhdistykset toteavat vastineessaan muun ohella seuraavaa. Uuskorkean yhteismetsä on vastineensa perusteella ilmiselvästi sekoittanut keskenään Natura-alueen suojeluperusteisiin kuuluvan luontotyyppin ”boreaalinen luonnonmetsä” ja yleisen käsitteen ”luonnontilainen metsä”. Nämä eivät ole toistensa synonyymejä. Natura-kontekstissa boreaaliset luonnonmetsät jaetaan kolmeen edustavuusluokkaan. Luonnontilaiset metsät sijoittuvat näistä edustavuusluokista pääasiassa ensimmäiseen, pienialaisina tai niukkalahopuustoisina edustavuusluokkaan kaksi. Kolmannen edustavuusluokan boreaalisilla luonnonmetsillä voi olla takanaan hyvinkin rankkaa hakkuuhistoriaa aina avohakkuista asti, kunhan hakkuista on kulunut niin pitkä aika, että metsään ovat ehtineet hakkuun jälkeen palautua boreaalisilta luonnonmetsiltä edellytettävät minimirakennepiirteet, jotka on kuvailtu boreaalisten luonnonmetsien määrittämistä käsittelevissä viranomaisohjeissa. Kolmannen edustavuusluokan boreaaliset luonnonmetsät kuuluvat kolmanteen edustavuusluokkaan nimenomaan siksi, että aiemman ihmistoiminnan vaikutus niiden puuston rakenteeseen on edelleen selvästi näkyvissä.

Sekaannusta ei voine pitää yhteismetsän syynä, koska Keski-Suomen ELY-keskus on asian aiemman käsittelyn yhteydessä tehnyt vireillepanon tekijöille toimittamansa raportin mukaan vireillepanon kohteena oleville leimikkokuvioille maastokäynnin yhdessä yhteismetsän edustajien kanssa, ja ELY-keskuksen olisi viranomaisena viimeistään tässä yhteydessä tullut selventää yhteismetsän edustajille, mistä boreaalisen luonnonmetsän käsitteessä on kyse ja mistä ei.

Kuvioiden mahdollisella metsätaloushistorialla ei ole vireillepanon käsittelyn kannalta merkitystä, koska boreaalisen luonnonmetsän (joka terminä siis ei ole synonyymi luonnontilaiselle metsälle) määrittäminen tehdään metsikön nykytilan, ei sen (mahdollisen tai todetun) käyttöhistorian perusteella. Sen suhteen on ratkaisevaa, ylittääkö metsän laatu boreaalisen luonnonmetsän kolmannen edustavuusluokan alarajan vaatimukset vai ei. Erikseen on syytä todeta, että puusto vireillepanon kohteena olevilla kuvioilla ei ole tasaikäistä, koska kuviolla esiintyy myös valtapuustoa selkeästi nuorempia puita (kuusia, koivuja). Paksuudeltaan ja osin myös pituudeltaan vaihtelevan valtapuuston (päävaltapuut + lisävaltapuut) osalta päätelmiä mahdollisesta eri-ikäisyydestä ei voida tehdä ikäkairaamatta puita, mutta tällä ei ole vireillepanon kannalta mitään merkitystä, koska boreaalisen luonnonmetsän puustolta ei edellytetä eri-ikäisyyttä, riittää kun puustossa on riittävää pituus- ja/tai paksuusvaihtelua (johon lasketaan mukaan kaikki arvioitavalla kohteella esiintyvät puut joilla on rinnankorkeusläpimitta, puulajista riippumatta), ja puuston tilajakauma on boreaalisen luonnonmetsä määritysohjeissa kuvatulla tavalla satunnainen (mihin lasketaan mukaan kaikki arvioitavalla kohteella esiintyvät puut joilla on rinnankorkeusläpimitta, puulajista riippumatta), ja päävaltapuusto on uudistamisiään ylittänyttä. Parin tuulenkaatorunon poistoa vireillepanon kohteena olevista kuvioista eteläisimmän eteläpäästä lukuun ottamatta kuvioilla ei näy merkkejä v. 2006 tehdystä myrskytuhokorjuusta (osalla eteläisempää kuviota on edelleen tallella olevia maapuurunkoja, joiden alkuperä saattaa olla kyseisessä myrskytuhossa), eikä kyseisille kuvioille ole myöskään Metsäkeskuksen karttapalvelun mukaan jätetty metsäkäyttöilmoitusta ainakaan v. 2003 (kyseinen vuosi mukaan lukien) jälkeen.

Yhdistykset eivät ole vireillepanossaan väittäneet, että pituus- ja paksuusvaihtelu todistaisi, että kyseessä on eri-ikäinen puusto. Vaikka jätettäisiin alikasvoksen vaikutus puuston ikäjakaumaan poisikin, vireillepanon kohteena olevilla leimikkokuvioilla varttuneempien puiden kokovaihtelun perusteella eri-ikäisyys olisi toki mahdollista, mutta kuten yhdistykset ovat edellä todenneet, 1) tätä ei voi todentaa suuntaan eikä toiseen ikäkairaamatta puita, ja 2) asialla ei ole vireillepanon käsittelyn

kannata merkitystä, koska boreaalisten luonnonmetsien puustolta ei edellytetä ikävaihtelua.

Yhteismetsän siteeraamilla yleisillä tekijöillä, jotka vaikuttavat uuden puuston syntymiseen luonnonsiemennyksestä yhtä lailla luonnontilaisissa metsissä kuin talousmetsissäkin, sekä nimeämättömien metsätieteellisten case-tutkimusten tuloksilla ei ole vireillepanon käsittelyn kannalta merkitystä, koska boreaalisen luonnonmetsän määrittäminen tapahtuu metsikön nykytilan, ei sen kehityshistorian perusteella.

Boreaalisen luonnonmetsän määrittämisessä kriteerinä ei ole puuston ikävaihtelu vaan pituus- ja/tai paksuusvaihtelu.

Natura-luontotyyppioppaan mukaan tilajakaumaltaan satunnaisiksi katsotaan puuston asennot, joissa puut eivät ole tasavälein eivätkä suorissa riveissä. Suomessa on Natura-kontekstissa tämän lisäksi (hyvästä syystä) katsottu tilajakaumaltaan ei-satunnaisiksi (eli systemaattisiksi) sellaiset metsät, jotka on harvennuksella muutettu (lähtötilanne huomioon ottaen) puuston tilajakaumaltaan mahdollisimman systemaattisiksi (mm. puuryhmät harvennettu) eikä kohteelle harvennuksen jälkeen syntynyt uusi puusto ole muuttanut tilajakaumaa uudelleen satunnaiseksi. Muissa tapauksissa puuston tilajakauma katsotaan satunnaiseksi. Satunnaiseksi katsotaan siis sellainenkin puuston tilajakauma, jota on harvennuksella muutettu lähtötilannetta tasaisemmaksi, muttei kuitenkaan niin pitkälle, että se voitaisiin lukea systemaattiseksi. Ja tilajakaumankin osalta boreaalisen luonnonmetsän määrittäminen tehdään nykytilanteen perusteella, ei metsänkäsittelyhistorian perusteella. On myös syytä huomata, että boreaalisen luonnonmetsän kriteerien täyttymiseksi pelkkä satunnainen tilajakauma yksin ei riitä, vaan lisäksi tarvitaan riittävä puuston pituus- ja/tai paksuusvaihtelu sekä riittävä valtapuuston ikä, tai vaihtoehtoisesti tiettyjä muita ominaisuuksia, jotka nyt vireillepanon kohteena olevien kuvioiden osalta eivät ole relevantteja.

Yhdistysten vireillepanoon liittämät valokuvat kuvaavat kuvioita 131 ja 132 huomattavan kattavasti verrattuna esim. ELY-keskuksen maastoraportin valokuviin. Molemmat leimikkokuviot ovat sisäisesti heterogeenisiä, toisin sanoen niihin sisältyy selvästi toisistaan poikkeavia osia. Toisella kuvioista on jopa sisällytetty samaan kuvioon sekä turve- että kivennäismaata, mikä on jo lähtökohtaisesti kuviointivirhe. Vireillepanossa yhdistykset ovat erottaneet toisistaan poikkeavat leimikkokuvioiden osat ja niitä konkretisoivat valokuvat toisistaan, ja tehneet boreaalisen luonnonmetsän kriteerien täyttymisen tarkastelun kunkin osalta erikseen.

Suoraa vertailua suojelualueen ja vireillepanon kohteena olevien kuvioden osalta ei voi tehdä, koska 1) suojelualue on kasvupaikkatyypiltään rehevämpää kuin vireillepanon kohteena olevien kuvioden kivennäismaat, mikä vaikuttaa myös puuston puulajikoostumukseen ja rakenteeseen, ja 2) osa vireillepanon kohteena olevien leimikkokuvioitten alasta on turvemaata (kangaskorpea ja turvekangasta). Yhdistykset ovat verranneet vireillepanossa luonnontilan astetta suojelualueen ja vireillepanon kohteena olevien kivennäismaiden kesken, ja silmämääräisesti arvioiden se on matalampi suojelualueen puolella. Mitä tulee valtapuuston ikään, sen jälkeen kun päävaltapuiden ikä on ylittänyt uudistuskypsyysrajan, sillä ei ole merkitystä arvioitaessa täyttävätkö kohde boreaalisen luonnonmetsän kriteerit vai ei. Edustavuusluokan määrittämisessä sillä toki voi olla. Boreaalisen luonnonmetsän kriteerien täyttymistä tarkastellessa otetaan niin valtapuuston ikää, puuston tilajakaumaa kuin puuston pituus- ja/tai paksuusvaihtelua koskien kaikki puulajit yhdessä, ei ainoastaan metsikön pääpuulajia.

Boreaalisen luonnonmetsän määrittämisessä puuston kokovaihtelun syillä ei ole merkitystä, ainoastaan sillä on, esiintyykö kokovaihtelua vai ei.

Uudistuskypsyysien ylittyminen päävaltapuuston osalta on vireillepanon kohteena olevien kuvioden osalta yksi edellytyksistä sille, että ne täyttävät boreaalisen luonnonmetsän kriteerit.

Vireillepanon alaiseen leimikkokuvioon sisältyvä turvemaata jakautuu vesitaloutensa säilyttäneeseen kangaskorpeen ja turvekankaaseen, ja Natura-luontotyyppien määrittämistä koskevan ohjeistuksen mukaan kangaskorpea ja kenttä- ja pohjakerroksen kasvillisuudeltaan kangasmaan kaltaisiksi muuttuneita turvekankaita ei tarkastella soina, vaan niiden osalta tarkastellaan täytyvätkö boreaalisen luonnonmetsän kriteerit vai eivät. Molemmat edellä mainitut turvemaatyypit ovat vireillepanon alaisella alueella päävaltapuustoltaan uudistamisiensa ylittäneitä, puuston tilajakaumaltaan satunnaisia, ja niiden puustossa on riittävä kokovaihtelu, jolloin ne täyttävät boreaalisen luonnonmetsän kriteerit.

Jokaisella Natura-alueella on kielletty juuri kyseisen alueen suojeluperusteeksi listattujen Natura-luontotyyppi- ja lajiesiintymien heikentäminen. Vireillepanon kohteena olevalla Natura-alueella on suojeluperusteisiin listattu mm. boreaaliset luonnonmetsät. Natura-päätöksissä on Suomessa ilmoitettu lisäksi kullekin Natura-alueelle/Natura-alueen osalle myös ns. suojelutapa (kaava, maankäyttö- ja rakennuslaki, maa-aineslaki, metsälaki, luonnonsuojelulaki, jne.) millä

tarkoitetaan säädöstä/säädöksiä, jotka määrittävät toiminnalle asetetut minimivaatimukset niillä osilla Natura-aluetta, joihin ei kohdistu käytön rajoitetta edellä mainittujen luontotyyppi- ja lajiesiintymien suojelun johdosta. Todettakoon, että ELY-keskuksen olisi viranomaisena tullut tästäkin yhteismetsää riittävän selkeästi informoida.

ELY-keskus on lainvastaisesti myöntänyt hakkuuluvan boreaalisen luonnonmetsän kriteerit täyttävälle leimikkokuvioille, Natura-alueella, jolla boreaaliset luonnonmetsät ovat suojeltu luontotyyppi. Metsien ”lyhyttä hakkuuhistoriaa” ei ole käytetty vireillepanon perusteena, mutta hakkuuhistoriaa on vireillepanossa luonnehdittu poikkeuksellisen vähäiseksi (joskaan ei olemattomaksi). Luonnehdinta koskee luonnollisesi nimenomaan vireillepanon alaisilla leimikkokuvioilla nykyisin kasvavia puusukupolvia, ei niitä edeltänyttä aikaa, koska 1) boreaalisen luonnonmetsän määrittäminen tapahtuu nykyisen puuston, ei kohteen aiemman käsittelyhistorian perusteella, ja 2) jos nykyisiä puusukupolvia edeltänyttä hakkuuhistoriaa ei olisi, kohde olisi kokolailla toisenlainen ja kuuluisi boreaalisen luonnonmetsän edustavuusluokkaan yksi, ei edustavuusluokkaan kolme (pieneltä osin luokkaan kaksi), johon yhdistykset ovat sen nyt luokittaneet.

ELY-keskus on molemmilla kerroilla (2020 ja 2025) päätenyt virheelliseen tulokseen, koska ei ole noudattanut arviointityössä Natura-luontotyyppien määrittämistä koskevaa ohjeistusta. Nähdäksemme tämä on vaarantanut paitsi laissa asetettujen velvoitteiden toteutumista, myös maaomistajan oikeusturvaa. ELY-keskuksen olisi tullut kieltää kyseisten leimikkokuvioiden hakkuu, ja maksaa maanomistajille asianmukainen suojelukorvaus. Nämä vaatimukset ovat edelleen relevantteja.

Yhdistykset ovat käyttäneet vireillepanon kohteena olevien leimikkokuvioiden Natura-luontotyyppimäärittämissä päteviä ja kokeneita metsä- ja luontokartoitusammattilaisia, jotka ovat tehneet aiemmin Natura-luontotyyppikartoituksia myös päätyönään.

KESKI-SUOMEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN PÄÄTÖS

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hylkää vireillepanon.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Sovelletut säännökset

Luonnonsuojelulain (9/2023) 33 §:n 1 momentin mukaan Euroopan unionin Natura 2000 -verkosto Suomessa koostuu:

1) lintudirektiivin perusteella Euroopan komissiolle ilmoitetuista erityisistä suojelualueista;

2) erityisten suojelutoimien alueista, joista on säädetty ympäristöministeriön asetuksella sen jälkeen, kun Euroopan komissio tai Euroopan unionin neuvosto on luontodirektiivin perusteella hyväksynyt kyseiset alueet Euroopan unionin tärkeinä pitämiksi alueiksi.

Luonnonsuojelulain 33 §:n 4 momentin mukaan Suomen Natura 2000 -verkostoon sisältyvien alueiden luettelo ja kartat julkaistaan ympäristöministeriön asetuksella. Alueita koskeva luettelo sisältää alueen tunnusnumeron, nimen, keskipisteen koordinaatit, alueen suojelun perusteen ja tiedon siitä, esiintyykö alueella luontodirektiivin liitteessä I tarkoitettu ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi tai liitteessä II tarkoitettu ensisijaisesti suojeltava eliölaji.

Luonnonsuojelulain 34 §:n mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää.

Luonnonsuojelulain 35 §:n 1 momentin mukaan jos hanke tai suunnitelma joko yksinään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Luonnonsuojelulain 36 §:n mukaan viranomaisen, jolle laissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden perusteella on tehty ilmoitus 35 §:n 1 momentissa tarkoitettusta hankkeesta tai suunnitelmasta, on ryhdyttävä toimivallassaan oleviin toimenpiteisiin hankkeen tai suunnitelman toteuttamisen keskeyttämiseksi, kunnes mainitussa momentissa tarkoitettu arviointi on suoritettu. Viranomaisen on myös välittömästi ilmoitettava asiasta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Luonnonsuojelulain 38 §:n mukaan jos elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 36 tai 37 §:n nojalla ilmoitettu toimenpide voisi merkittävästi heikentää Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on 30 vuorokauden kuluessa ilmoituksen saapumisesta kiellettävä toimenpiteeseen ryhtyminen tai rajoitettava sitä. Ennen päätöksen tekemistä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pyrittävä neuvottelemaan toimenpiteen toteuttamisen vaihtoehtoista

toimenpiteestä vastaavan kanssa 34 §:ssä kielletyn seurauksen estämiseksi.

Luonnonsuojelulain 41 §:n mukaan alueiden suojelutavoitteiden perusteet sisältyvät Natura 2000 -tietokannan aluekohtaisiin tietolomakkeisiin. Viranomaisten on toteutettava Natura 2000 -verkoston alueiden suojelun perusteena olevien luontotyyppien ja eliölajien ekologisia vaatimuksia vastaavia, niiden säilyttämiseen, lisäämiseen tai parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä luonnonsuojelualueita perustettaessa ja muista tämän lain mukaisista toimenpiteistä päätettäessä.

Luonnonsuojelulain 126 §:n 1 momentin mukaan jos joku lyö laimin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamisen taikka ryhtyy niiden vastaiseen toimeen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi kieltää asianomaista jatkamasta tai toistamasta tekoa tai laiminlyöntiä ja sakon tai keskeyttämisen uhalla velvoittaa hänet määräajassa poistamaan oikeudenvastaisen tilan tai korjaamaan laiminlyönnin taikka asettaa uhan, että tarpeelliset toimenpiteet teetetään asianomaisen kustannuksella. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä.

Luonnonsuojelulain 128 §:n 1 momentin mukaan haittaa kärsivällä henkilöllä on oikeus saattaa 126 §:ssä tarkoitettu asia vireille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa, jos vireillepanon tarkoituksena on estää luonnon tuhoutuminen tai luonnonarvojen heikentyminen, joka ei ole merkitykseltään vähäinen, tai käynnistää luontovahingon korjaaminen. Sama oikeus on 134 §:n 4 momentissa tarkoitetulla rekisteröidyllä yhteisöllä toiminta-alueellaan ja kunnalla.

Saman pykälän 2 momentin mukaan erityisen vireillepanon mukainen asia on ratkaistava kiireellisenä.

Natura-luontotyyppin boreaaliset luonnonmetsät 9010 luokitteluperusteet

Luontotyyppi-inventointien ohjeina käytetään Natura 2000 -luontotyyppiopasta (Suomen ympäristökeskus 2001), Luontopalvelujen luontotyyppi-inventoinnin kuviotieto-ohjetta (Metsähallitus 2020) sekä Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) ja Metsähallituksen Natura 2000 -luontotyyppien inventointiohjetta (versio 9, 5.6.2020).

Natura 2000 -luontotyyppioppaan (Suomen ympäristökeskus 2001) mukaan luonnontilaisten tai niiden kaltaisten vanhojen metsien olennaisin tunnusmerkki on niiden nykyisen puuston luonnontilaisuus, jota ilmentävät seuraavat piirteet: puuston satunnainen alueellinen

jakautuminen ja vaihteleva- tai jatkuvakorkeuksinen kerroksellisuus. Puut eivät ole riveissä tai tasavälein eivätkä samanpituisia. Kuolleen pystytuuston ja maapuuston suuri määrä, elävän puuston vaihteleva kokorakenne, siellä täällä esiintyvät nykyistä puusukupolvea vanhemmat puut. Jokin näistä piirteistä tulee selvästi olla metsässä havaittavissa, mutta niitä kaikkia ei edellytetä. Metsän vanhuudella tarkoitetaan pääsääntöisesti sitä, että metsän vallitseva puusto on vähintään metsätaloudellisen uudistusiän saavuttanutta. Metsän historiaan liittyvä vanha metsätalous tai perinteinen maatalous ei haittaa, jos kohteessa on edellä kuvattuja tunnuspiirteitä.

Luontotyyppioppaassa on lueteltu boreaalisten luonnonmetsien luontotyyppille tunnusomaisia ilmentäjälajeja ja uhanalaisia lajeja. Lajeja on mainittu yhteensä noin 90 kappale. Lisäksi oppaassa on esitetty kriteeristö luontotyypin edustavuuden ja luonnontilan luokittelua varten. Luokittelua on tarkennettu uudemmassa SYKE:n ja Metsähallituksen Natura 2000 -luontotyyppien inventointiohjeessa (2020).

Luontopalvelujen luontotyyppi-inventoinnin kuviotieto-ohjeessa (Metsähallitus 2020) todetaan, että Natura-luontotyyppien määrittely on kuvattu tarkemmin Natura-luontotyyppioppaassa ja Natura 2000 -luontotyyppien inventointiohjeessa. Kuviotieto-ohjeen mukaan luontotyypin edustavuus arvioidaan vertaamalla kohdetta luontotyypin ideaaliseen esiintymään (ks. Natura 2000 -luontotyyppiopas). Arvioinnissa on otettava huomioon myös luontotyypin ominaispiirteitä ylläpitävät luonnon tai etenkin perinnebiotoopeilla myös ihmisen tuottamat prosessit.

Poikkeamat ideaalityypistä (johtuen luontaisista syistä ja/tai ihmistoiminnasta) johtavat asteittain edustavuuden alenemiseen. Luontaisista syistä johtuva arvон aleneminen voi liittyä esim. esiintymän pienuuteen, poikkeavaan lajistoon tai luontotyypin kannalta vähemmän suotuisiin ympäristöoloihin. Arvoa eivät kuitenkaan alenna poikkeamat, jotka ilmentävät paikallisia tai alueellisia erityispiirteitä. Ihmistoiminta (metsätaloustoiminta, vesirakentaminen, kuluminen ym.) heikentää luontotyypin rakennetta ja/tai toimintaa. Arvioitaessa ihmistoiminnan vaikutusten merkitystä edustavuuteen on luontotyypin luontainen palautumiskyky muutokseen otettava huomioon.

Kuviotieto-ohjeen mukaan edustavuus luokituu seuraavasti:

Erinomainen: Kohde vastaa täysin määritelmäänsä ja siinä tavataan tyyppille tunnusomaiset lajit sekä muut ominaispiirteet

Hyvä: Kohde on määritelmän mukainen ja siinä tavataan oleellimmat tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet.

Merkittävä: Kohde on jokseenkin määritelmän mukainen ja omaa joitakin tyypille tunnusomaisia lajeja ja ominaispiirteitä

Ei merkittävä: Kohde ei ole lainkaan tyypillinen eikä siinä esiinny juuri lainkaan tyypille tunnusomaisia lajeja ja ominaispiirteitä.

SYKE:n ja Metsähallituksen Natura 2000 -luontotyyppien inventointiohje (versio 9, 5.6.2020) täydentää ja tarkentaa Natura 2000 -luontotyyppioppaan ja kuviotieto-ohjeen sisältöä luontotyyppien määrittelyn sekä tietosisällön osalta. Ohjetta tulee käyttää yhdessä Natura 2000 -luontotyyppioppaan ja kuviotieto-ohjeen kanssa. Inventointiohjeen luonnonmetsän määrittelykriteerit ovat seuraavat:

A. Puuston ikä

9010 Boreaalisen luonnonmetsän pääkriteeri on puuston ikä. Natura-luontotyyppioppaan mukaan: "Metsän vanhuudella tarkoitetaan pääsääntöisesti sitä, että metsän vallitseva puusto on vähintään metsätaloudellisen uudistusiän saavuttanutta".

B. Puuston luonnontilaisuus

Puuston luonnontilaisuus on boreaalisen luonnonmetsän tärkein luonnonsuojelubiologinen ominaisuus.

Luonnontilaisuuden määritelmä perustuu metsän rakennepiirteisiin, joita arvioitaessa määritelmä on jaettu osiin.

B1. Puuston satunnainen tilajakautuma

9010 Boreaalisen luonnonmetsän luonnontilaisuuden tärkeä ilmentäjä on puuston satunnainen tilajakautuma, joka tarkoittaa, että luontaisesti syntyneessä tai luontaisesti kehittyneessä metsässä puuston tilajakauma on sattumanvarainen.

B2. Puuston muu luonnontilaisuus

Puuston satunnaisten tilajakautuman (alueellisen jakautumisen) (B1) lisäksi edellytetään:

- a) joko puuston vaihtelevakorkeuksista kerroksellisuutta ja lahoppuuston esiintymistä, tai
- b) puuston jatkuvakorkeuksista kerroksellisuutta, tai
- c) kuolleen pystypuuston ja eri lahovaiheiden maapuuston suurta määrää, taikka
- d) nykyistä puusukupolvea selvästi vanhempia puita.

Raja-arvoina edellytetään:

a) vaihtelevakorkeuksinen kerroksellisuus:

Latvustoon kuuluu vallitsevaa ja vallittua puustoa ja puuston pituusvaihtelu on 20–50 % valtapituudesta. Kangasmetsien harsintahakkuiden seurauksena syntyneet alikasvoskuusikot eivät kuitenkaan yksinään ilmennä luonnonmetsän rakennepiirrettä vaan lisäksi edellytetään lahoppuuston ainakin kohtalaista esiintymistä.

b) jatkuvakorkeuksinen kerroksellisuus:

Latvusto muodostuu vallitsevasta ja vallitusta puustosta sekä mahdollisesta alikasvoksesta. Puusto ei kuitenkaan jakaudu selvästi erillisiin latvuserroksiin kuten kaksijaksoisissa metsissä. Puuston pituusvaihtelu on yli 50 % valtapituudesta. Luonnontilaisuutta kuvaava rakennepiirre on tällöin selvä ja riittää yhdessä kriteerin B1 kanssa ilmentämään luonnontilaisuutta.

c) kuolleen pystypuuston ja maapuun suuri määrä:

Kuollutta pystypuustoa ja eri lahovaiheiden maapuuta tulee olla vähintään 10 % kokonaispuuston määrästä tai 10 m³/hehtaarilla. Tuoreet tuulenkaadot eivät useinkaan tee metsästä luonnonmetsää, jos lahoppuujatkumoa ei ole.

d) aiemman puusukupolven puut:

Vähintään 10 kpl hehtaarilla.

Ikäluokkien ja läpimittaluokkien vaihtelevuus rinnastetaan ominaisuutena tässä yhteydessä kerroksellisuuteen.

C. Metsikön eliölajistollinen monimuotoisuus

Tiedot metsikön eliölajistosta voivat merkittävällä tavalla täydentää kuvaa kohteen luonnontilaisuudesta ja merkityksestä boreaalisena luonnonmetsänä. Natura-luontotyyppioppaassa todetaan: "Metsän rakennepiirteiden lisäksi luonnontilaisuuden ilmentäjänä voidaan mahdollisuuksien mukaan käyttää myös vanhojen metsien luonnontilaisuutta ja jatkuvuutta kuvastavaa indikaattorilajistoa". Joissakin tilanteissa väljennetty ja tilajakaumaltaankin suhteellisen systemaattinen metsä voidaan lukea 9010 Boreaaliseksi luonnonmetsäksi, jos se on lajistoltaan edustava. Käytännössä tämä usein tarkoittaa myös sitä, että metsikössä on esimerkiksi merkittävästi lahoppuustoa ja sen jatkumoa jäljellä, joten myös puuston luonnontilaisuuteen liittyvä osakriteeri täyttyy.

Indikaattorilajistolta edellytetään, että se on lajistollisesti ja määrällisesti edustava.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Ratkaisun lähtökohdat

Osa rekisteriyksiköstä 850-874-1-1 Uuskorkean yhteismetsä, muun muassa metsänkäyttöilmoituksen 1-2025-37004 mukaiset kuviot 131 ja 132, sisältyy Natura 2000 -verkoston kohteeseen Iilijärven alue (FI0900083). Natura 2000 -verkoston kohde Iilijärven alue (FI0900083) on osoitettu SAC-alueeksi ympäristöministeriön asetuksella 354/2015. Natura 2000 -tietolomakkeen kohdan 3.1 mukaan alueen suojelun perusteena on muun muassa luontotyyppi *boreaaliset luonnonmetsät 9010*, joka on luontodirektiivin (92/43/ETY) 1 artiklassa tarkoitettu ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi.

Iilijärven alueen (FI0900083) suojelutavoite on määritelty Natura 2000 -tietolomakkeessa seuraavalla tavalla: Kaikki tietolomakkeen taulukoissa 3.1 ja 3.2 mainitut luontotyypit ja lajit kuuluvat alueen suojeluperusteisiin ja kaikkien niiden suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa. Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita: alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys ja luontotyyppin tai lajin elinympäristön laatua tai lajin populaation elinvoimaisuutta parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpitein.

Asian ratkaisemisen kannalta olennaista on ensinnäkin kysymys siitä, luokituvatko rekisteriyksiköllä 850-874-1-1 Uuskorkean yhteismetsä sijaitsevat, metsänkäyttöilmoituksen 1-2025-37004 mukaiset kuviot 131 ja 132 Natura-luontotyyppiin boreaaliset luonnonmetsät. Boreaalisiin luonnonmetsiin luokittuvan alueen metsätaloudellinen hyödyntäminen ei ole mahdollista, koska hakkuu merkitsisi luontotyyppin pinta-alan vähenemistä ja/tai luontotyyppin laadun ja yhtenäisyyden heikkenemistä, mikä olisi suojelutavoitteen vastaista.

Uuskorkean yhteismetsä on vastineessaan viitannut siihen, että valtioneuvoston päätöksessä Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä kielletään alueella vain maa-aines- ja rakennuslain mukainen toiminta, kun taas metsälain mukainen toiminta on mahdollista. ELY-keskus viittaa tältä osin korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen KHO 1.9.2004 t. 2158, jossa korkein hallinto-oikeus totesi, että valtioneuvoston päätökseen sisältyvällä maininnalla siitä laista, jonka mukaisessa menettelyssä verkosto tullaan kyseisen kohteen osalta toteuttamaan, ei ole voitu oikeudellisesti sitovalla tavalla ratkaista ennakolta, minkä lain mukaisessa menettelyssä Natura 2000 -verkostolla on oikeusvaikutuksia. Maininnalla ei näin ollen ole voitu ennakolta ratkaista, miten valtioneuvoston päätös vaikuttaa edellytyksiin

toteuttaa erilaisia ympäristöä muuttavia hankkeita verkostoon otetuilla alueilla tai niiden lähialueilla. Luonnonsuojelulain 34 §:n, 35 §:n, 36 §:n ja 38 §:n säännökset koskevat siten joka tapauksessa kohderajauksen sisäpuolella olevia niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon.

Jos metsänkäyttöilmoituksen 1-2025-37004 mukaiset kuviot 131 ja 132 eivät luokituta Natura-luontotyyppiin boreaaliset luonnonmetsät, on kuitenkin lisäksi luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisen Natura-arvioinnin tarvetta silmällä pitäen arvioitava, heikentävätkö hakkuut kuvioilla 131 ja 132 todennäköisesti merkittävästi Natura 2000 -alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja.

Kuvioiden 131 ja 132 luokittelu

Vireillepanijoiden näkemyksen mukaan kuviot 131 ja 132 täyttävät boreaalisen luonnonmetsän luontotyyppin kriteerit lukuun ottamatta kuviolla 131 olevaa pienialaista puustoltaan harvempaa ja lähes 1-jaksoista aluetta, joka on vireillepanon liitteen “Toivakan kuvia” mukainen kuvio 2. Luokittelu luonnonmetsiin perustuu puuston satunnaiseen tilajakaumaan ja jatkuvakorkeuksiseen kerroksellisuuteen. Vireillepanijoiden mukaan vireillepanossa esitetyistä kuvioista kuvio 7 luokituu edustavuusluokkaan II ja kuvio 11 edustavuusluokkaan II–III. Muut luonnonmetsäkuviot ovat edustavuudeltaan luokkaa III. Kuvioilla 7 ja 11 edustavuusluokka on korkeampi lahoppuuston esiintymisen vuoksi.

ELY-keskuksen havainnot kuvioilta 131 ja 132 perustuvat ELY-keskuksen kesällä 2020 alueella tekemään luontotyyppi-inventointiin ja 26.6.2025 suorittamaan katselmukseen. Tehtyjen havaintojen perusteella kuviot 131 ja 132 eivät ELY-keskuksen näkemyksen mukaan luokituta edellä kohdassa “Natura-luontotyyppin *boreaaliset luonnonmetsät 9010* luokitteluperusteet” mainittujen ohjeiden perusteella boreaaliseen luonnonmetsään. SYKE:n ja Metsähallituksen Natura 2000 -luontotyyppien inventointiohjeen (versio 9, 5.6.2020) määrittelyperusteiden perusteella puuston ikä -kriteeri (A) täyttyy koko kuviolla eli vallitseva puusto on vähintään metsätaloudellisen uudistusiän saavuttanutta. Sen sijaan puuston luonnontilaisuuden kriteeri (B) tai metsikön eliölajistollisen monimuotoisuuden kriteeri (C) eivät täyty.

Puuston luonnontilaisuuden kriteerin (B) täyttymisen ehtona on puuston satunnainen tilajakauma (B1). Kummallakaan kuviolla puuston tilajakauma ei ole satunnainen. Puusto on selkeästi harvennushakkuilla aikanaan väljennettyä, mikä näkyy puiden varsin tasaisesta

sijoittumisesta kuvioilla. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vireillepanon liitteessä ”Toivakan kuvia” olevista valokuvista (s. 2 jälkimmäinen kuva, s. 4 ensimmäinen kuva, s. 8–11 kaikki kuvat, s. 12 jälkimmäinen kuva, sivu 13 jälkimmäinen kuva ja s. 15 kuvat) ilmenee, että puuston tilajakauma on luokiteltavissa säännölliseksi, toisin kuin vireillepanijat väittävät. Puut kasvavat pääsääntöisesti yksin puin suhteellisen väljästi toisiinsa nähden. Nuorempaa lehtipuustoa on ryppäinä, mutta niidenkin alkuperä johtuu harvennuksien aikaansaamasta vesomisesta tai valoaukon taimettumisesta.

Vireillepanijat väittävät käsitteistöä koskevassa vireillepanon liitteessä, ettei metsän aikaisemmalla hakkuuhistorialla ole merkitystä, kun arvioidaan, onko puuston tilajakauma systemaattinen vai satunnainen. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan boreaalisen luonnonmetsän luontotyyppin määrittämisessä metsänkäsittelyn historiatietoa voi ja kannattaa hyödyntää puuston luonnontilaisuuden arvioinnissa. Hakkuuhistorian selvittäminen ilmakuvia ja maastossa näkyviä merkkejä (kannot, ajourat ja lahopuun puuttuminen tai vähäisyys) hyödyntäen täydentää ja helpottaa paitsi tilajakauman, myös korkeusvaihtelun tulkintaa, joka ei ole käytännössä maastossa vaihtelevissa olosuhteissa niin selvää kuin käsitteistöä koskevassa vireillepanon liitteessä annetaan ymmärtää. Luontotyyppien inventoinnin ja määrittämisen ohjeissa ei kielletä ottamasta huomioon metsänkäsittelyn historiatietoa tai metsänkäsittelystä kertovia merkkejä maastossa, vaan ohjeissa nimenomaan viitataan useassa kohdassa metsänkäsittelyhistorian vaikutuksiin puuston luonnontilaisuuteen. Esimerkiksi Natura-inventointioppaassa todetaan, että puuston sattumanvaraisuuden kriteeri pääsääntöisesti täyttyy, ellei alueella ole tehty ns. nykykäytännön mukaista väljennyshakkuuta. Edelleen todetaan, että 60-luvulta lähtien tehdyt väljennykset ja harvennukset ovat pääsääntöisesti muuttaneet puuston tilajakautuman systemaattiseksi.

Harvennushakkuiden ja ojituksen lisäksi kuvioiden sisällä luontaiset olosuhteet kuten maastonmuodot, kivikkoisuus ja vaihtelevat kosteusolot tuovat tilajakaumaan vaihtelua. Luontaisesta vaihtelusta kertoo esimerkiksi se, että kuvion 131 pohjoisosassa on tilajakaumaltaan vaihtelevampia kivikkoisia, paikoin soistuneita sekä nuorempi- ja lehtipuuvaltaisempia alueita (liite 1: kuvat 7 ja 8) kuin lähes tasaikäiset männiköt kuvion 131 koillisosassa (liite 1: kuva 9) ja kuviolla 132 (liite 1: kuvat 19, 20 ja 22). Kuvion 131 eteläosassa on ojituksen takia tapahtuneen vedenpinnan tason alenemisen ja harvennushakkuiden takia kasvuun lähteneen nuoremman puuston tihentymiä (liite 1: kuvat 12 ja 17). Harvennushakkuut ja kuvion 131 osalta ojitus ovat siten vaikuttaneet puuston tilajakaumaan.

Jo se, että kuvioiden 131 ja 132 puuston tilajakauma ei ole luokiteltavissa satunnaiseksi, estää kuvioiden luokittelemisen boreaaliseksi luonnonmetsäksi. Tästä huolimatta ELY-keskus on kuitenkin tarkastellut myös luonnontilaisuuden arvioinnin kriteerin (B2) täyttymistä kuvioilla. Hakkuukuvioita leimaa puuston väljyyden ja säännöllisen tilajakauman lisäksi puuston vähäinen korkeusvaihtelu ja luonnonmetsää yksipuolisempi ikäjakauma, mikä liittyy luonnontilaisuuden arvioinnin kriteeriin (B2). Isolla osalla kuvioita valtapuusto on tasaikäistä ja -kokoista ja lähes yksijaksoista, osalla kuvioista puusto on kaksijaksoista, jolloin korkeus- ja ikävaihtelu selittyy harvennushakkuiden ja ojitetulla alueella ojituksen takia kasvuun lähteneellä puustolla. Lisäksi on otettava huomioon, että kuvioiden sisällä myös maastonmuodot ja kosteusolosuhteet tuovat vaihtelua puuston korkeusjakaumaan.

Kuvioiden selvästä hakkuuhistoriasta kertoo aiemman puusukupolven puiden puuttuminen ja lahoppuuston vähyys. Kuvioilla ei esiinny aiemman puusukupolven kilpikaarnaisia mäntyjä. Lahoppuusto on vähäistä, koostuen yksittäisistä pysty- ja maapuista. Vanhat aikanaan korkeaksi sahatut keloutuneet kannot, muutamat palokorokannot ja tuoreemmat viime vuosikymmeninä muodostuneet lahoppuut eivät muodosta lahoppuulajiston kannalta merkittävää lahoppuujatkumoa. Vireillepanon liitteessä "Toivakan kuvia" on kuvion 7 valokuvissa useassa kuvassa yksi tai useampi maapuu, mikä ei anna oikeaa kuvaa koko kuvion 7 lahoppuustosta. Pienialaiset ja lahoppumäärältään vähäiset lahoppuukeskittymät eivät riitä nostamaan kuviota 132 tai edes sen pientä osaa (vireillepanon kuvio 7) boreaaliseksi luonnonmetsäksi, koska talousmetsien sisään jäävät pienialaiset lahoppuustoa sisältävät laikut eivät vertaudu luonnonmetsiin ekologiselta toimivuudeltaan. Myös kuviotieto-ohjeen (2020) mukaan kuvioinnin tarkkuutta arvioitaessa kuvion 0,5 hehtaarin koko on sopiva lähtökohta. ELY-keskus toteaa, että luontotyyppikuviointia ei tule tehdä niin pienipiirteisesti kuin vireillepanossa on tehty.

Kuvioilla kauttaaltaan esiintyvät kannot (liite 1: kuvat 1, 2, 3, 4, 6, 12, 14, 15, 16 ja 223) vahvistavat sen, että kohteella on selkeä hakkuuhistoria. Kuvioilta löytyy pitkälle lahonneita ja sammaloituneita kantoja sekä tuoreempia todennäköisesti 2000-luvun hakkuista peräisin olevia kantoja. Lisäksi kuvioilla on 1900-luvun alusta peräisin olevia pitkään kantoon sahattuja kelokantoja.

Uuskorkean yhteismetsän vastineessa (3.8.2025) tuodaan esiin tilan metsien käsittelyhistoria. Vastineen mukaan tilan metsien puusto oli vuoden 1933 lopussa lähes kokonaan hakattu, ja tämän jälkeen metsiä

alettiin kasvattaa tasaikäisinä kuvioina harvennushakkuilla. Jäljelle jääneiden ylispuiden poistohakkuun lisäksi vuoden 1933 jälkeen on tehty kaksi harvennushakkuuta, joista viimeisin kesällä 2006. Yhteismetsän vastineessa esiin tuomat asiat tukevat ELY-keskuksen maastossa tekemiä havaintoja ja tulkintaa alueen käsittelyhistoriasta.

Vireillepanijoiden vastineessa (21.8.2025) tuodaan esiin, että Suomen metsäkeskuksen karttapalvelun mukaan kyseisistä kuvioista ei ole jätetty metsänkäyttöilmoitusta ainakaan vuoden 2003 jälkeen, kyseinen vuosi mukaan lukien. ELY-keskus toteaa, että Suomen metsäkeskuksen karttapalvelussa eivät kuitenkaan näy paperisena toimitetut metsänkäyttöilmoitukset, joita tuohon aikaan tehtiin yleisesti sähköisten ohella. On myös mahdollista, että metsänkäyttöilmoitusta ei ole tehty.

Paikkatietoikkunan historiallisia ilmakuvia vertailemalla on selvää, että kuvioilla 131 ja 132 on tehty harvennushakkuita (liite 2). Esimerkiksi vertailemalla vuoden 1995 sekä vuosien 1998 ja 2000 ilmakuvia vaikuttaa selvältä, että vuoden 1995 jälkeen on tehty harvennushakkuita. Puusto on vuoden 1995 ilmakuvassa huomattavasti tiheämpi kuin myöhemmissä ilmakuvissa. Myös ajourat vuosien 1998 ja 2000 ilmakuvissa paljastavat selkeästi, että hakkuita on tehty. Myöhemmistä hakkuista löytyy näyttöä vertailemalla vuosien 2000 ja 2010 ilmakuvia. Vuoden 2010 ilmakuvassa on havaittavissa kuvion 131 pohjoisosassa kuvion läpi pohjois-eteläsuunnassa kulkeva ajoura. Vuoden 1998 ilmakuvassa sitä ei ole. Maastokatselmuksessa (26.6.2025) havaittiin kuvion 132 eteläosan länsireunassa selkeä ajoura, joka näkyy myös esimerkiksi vuoden 2000 ilmakuvassa.

Ilmakuvien ja vanhojen peruskarttojen perusteella kuvion 131 ojat olisi kaivettu vuosien 1988–1994 välillä, sillä vuoden 1988 peruskartassa ojia ei vielä ole, mutta vuoden 1995 ilmakuvassa ne näkyvät (liite 2). Ojat on myös voitu kaivaa aiemmin, vaikka niitä ei ole merkitty vuoden 1988 peruskarttaan. Joka tapauksessa ojien kaivamisen jälkeen puuston kasvu on kiihtynyt ja etenkin aluspuustoa on muodostunut. Ojitusten vuoksi turvekankaaksi muuttuneen alueen voi luokitella boreaaliseksi luonnonmetsäksi, jos kyseisen luontotyypin kriteerit täyttyvät, mutta ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ne eivät täyty.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kuvioilla 131 ja 132 täyttyy vain puuston ikää koskeva kriteeri (A). Alueen boreaaliseksi luonnonmetsäksi luokittelamisen edellytyksenä on kuitenkin, että ikäkriteerin lisäksi puuston luonnontilaisuuden kriteeri (B) täyttyy. Edellä perustellun mukaisesti kyseinen kriteeri ei täyty.

Natura 2000 -luontotyyppien inventointiohjeen (2020) mukaan joissakin tilanteissa väljennetty ja tilajakaumaltaankin suhteellisen systemaattinen metsä voidaan lukea boreaaliseksi luonnonmetsäksi, jos se on lajistoltaan edustava (kriteeri C, metsikön eliölajistollinen monimuotoisuus).

Oppaan mukaan tämä tarkoittaa käytännössä kuitenkin usein sitä, että metsikössä on esimerkiksi merkittävästi lahoppuustoa ja sen jatkumoa jäljellä, joten myös puuston luonnontilaisuuteen liittyvä osakriteeri täyttyy. Indikaattorilajistolta edellytetään, että se on lajistollisesti ja määrällisesti edustava.

Vireillepanon mukaan lahoppulajiston potentiaali on merkittävä, mutta lahoppulajistoa ei ole inventoitu esimerkiksi maapuiden osalta.

Vireillepanijoiden näkemyksen mukaan lajistokysymyksellä ei kuitenkaan tässä tapauksessa ole merkitystä, eikä vireillepanossa ole tuotu esiin havaintoja hakkuukuvioiden lajistosta. Greenpeace Nordicin edustajan tekemässä tietopalvelupyynnössä (23.5.2025)

metsänkäyttöilmoituksen johdosta viitattiin Ari Aallon suulliseen ilmoitukseen maastokäynnillä 23.5.2025 löytämistään Punaisen kirjan lajeista. Kuvioilta olisi tämän mukaan löytynyt uhanalaisia vaarantuneita hongantorvijäkälää ja ryväsjäkälää sekä silmälläpidettäviä kastanjasuomujäkälää ja korpiluppoa.

ELY-keskuksen suorittamalla maastokatselmuksella 26.6.2025 löydettiin kuviolta 132 yhdestä kelokannosta ryväsjäkälää ja toisesta kastanjasuomujäkälää. Ryväsjäkälän, kastanjasuomujäkälän ja hongantorvijäkälän kasvualustaksi sopivia kelokantoja löytyy kuvioilta kohtalaisesti. Korpiluppo puolestaan on kohtalaisen yleisenä pienilmastoltaan kosteissa ja valoisissa metsissä ja soilla puilla kasvava jäkälä. Kyseisten lajien indikaattoriarvo ei ELY-keskuksen näkemyksen mukaan riitä lähellekään metsikön eliölajiston monimuotoisuuden kriteerin (C) täyttymistä. Kelokannoilla ja muutamilla palokorokannoilla kasvavat lajit eivät ilmennä lahoppuuston ja siitä riippuvaisen lajiston monipuolisuutta ja monipuolisen lahoppuujatkumon säilymistä hakkuukuvioilla. ELY-keskus toteaa, että kuvioilla 131 ja 132 ei ole merkittävästi lahoppuustoa ja lahoppuujatkumoa jäljellä, joten kuvioilla ei ole potentiaalia monipuolisen ja edustavan lahoppulajiston esiintymiselle.

Tarve Natura-arvioinnin suorittamiselle

Luonnonsuojelulain 35 §:ssä tarkoitettu Natura-arviointi on tehtävä muun muassa silloin, jos hanke tai suunnitelma todennäköisesti merkittävästi heikentää Natura 2000 -alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Nämä vaikutukset on arvioitava sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin. Euroopan Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella Natura-arviointi on tehtävä,

jos objektiivisten seikkojen perusteella ei voida sulkea pois sitä, että suunnitelma tai hanke vaikuttaa merkittävästi kyseessä olevaan alueeseen.

Metsänkäyttöilmoituksen mukaiset hakkuut eivät ELY-keskuksen näkemyksen mukaan voi vaikuttaa merkittävästi Iilijärven Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin, kun maastokatselmuksen jälkeen tehdyssä muistiossa esitetyt rajoitukset otetaan huomioon. Muistioon kirjatut rajoitukset koskevat Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luontotyypeihin lukeutuvien kahden lähteen (lähteiden ja lähdesoiden luontotyyppi) ja kivikkoisen piilopuron (pikkujokien ja purojen luontotyyppi) ympärille määriteltyjen suojavyöhykkeiden jättämistä hakkuiden ulkopuolelle, liito-oravan kulkuyhteyden turvaamista lännen suuntaan hakkuukuvioiden kautta ja hakkuiden suorittamista lintujen pesimäajan (huhti-heinäkuu) ulkopuolella. Uuskorkean yhteismetsä ja Versowood Oy ovat ilmoittaneet sitoutuvansa noudattamaan näitä rajoituksia.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hakkuut eivät kohdistu Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luontotyypeihin. Kuviot 131 ja 132 eivät itsessään ole luokiteltavissa boreaaliseksi luonnonmetsäksi ja hakkuukuvioista on rajattu pois pienvesiluontotyypit (lähteet ja lähdesuot sekä pikkujoet ja purot) suojavyöhykkeineen.

Kuvio 132 rajautuu länsiosastaan Suomen valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin hankitun kiinteistön 850-401-2-15 Suoja-Sydänmaa noin 0,8 hehtaarin suuruiseen palstaan, joka on kuvioitu edustavuudeltaan merkittäväksi boreaaliseksi luonnonmetsäksi. Palsta rajautuu pohjoispuoleltaan rekisteriyksiköllä 850-874-1-1 Uuskorkean yhteismetsä sijaitsevaan 2-kehitysluokan nuoreen metsään, itäpuoleltaan tiehen, jonka toisella puolella on hakkuuaukko ja etelä-länsipuoleltaan hakkuuaukkoon. Palstan luonnonmetsäkuvion kytkeytyvyys muihin Natura-alueen luonnonmetsiin on vähäinen. Kuvioiden 131 ja 132 hakkuilla ei ole merkittävää vaikutusta kuvion kytkeytyvyyteen, kun otetaan huomioon liito-oravalle jätettävä kulkuyhteys, joka toimii laajemminkin lajien liikkumista tukevana viheryhteytenä.

Kuvioilla 131 ja 132 ei ole todettu olevan liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Suomen valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin hankitun kiinteistön 850-401-2-15 Suoja-Sydänmaa pohjoisemmalta palstalta on liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaan liittyviä havaintoja liito-oravasta (koloja ja papanoita) vuodelta 2020. Lähimmät muut liito-oravahavainnot ovat saman luonnonsuojelutarkoituksiin hankitun kiinteistön eteläisemmältä palstalta (2020) ja vajaan 400 metrin

etäisyydellä kuvioiden 131 ja 132 länsipuolelta rekisteriyksiköllä 850-874-1-1 Uuskorkean yhteismetsä sijaitsevalta Soimapuron luonnonsuojelualueelta (2007, 2020). Avohakkuukuvioiden läpi lännen suuntaan säästettävä puustoinen liito-oravan kulkuyhteys mahdollistaa liito-oravan liikkumisen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen ja muiden elinympäristön osien välillä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hakkuut eivät siten aiheuta heikentymistä Iilijärven Natura-alueen suojelun perusteena olevalle lajille (liito-orava).

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Natura-alueen suojelun perusteena oleville lintulajeille ei aiheudu merkittävää haittaa, kun hakkuut tehdään lintujen pesimäajan ulkopuolella. Hakkuut kohdistuvat talousmetsään, jolla ei elinympäristönsä puolesta arvioida olevan erityistä merkitystä linnustolle. Alueelta ei myöskään ole tiedossa Natura-alueen suojelun perusteena olevien pesäpaikkauskollisten lintulajien pesintöjä.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Natura-arviointia ei ole tarpeen tehdä, koska merkittäviä haitallisia vaikutuksia Iilijärven Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin ei edellä mainituin perustein ole vaarassa muodostua.

Johtopäätös

Kun otetaan huomioon luontotyyppi-inventointien ohjeina käytettävien Natura 2000 -luontotyyppioppaan (Suomen ympäristökeskus 2001), Luontopalvelujen luontotyyppi-inventoinnin kuviotieto-ohjeen (Metsähallitus 2020) sekä Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) ja Metsähallituksen Natura 2000 -luontotyyppien inventointiohjeen (versio 9, 5.6.2020) mukaiset määrittelykriteerit boreaaliseksi luonnonmetsäksi 9010 sekä ELY-keskuksen luontotyyppi-inventoinnissa vuonna 2020 ja katselmuksella 26.6.2025 tekemät havainnot metsästä Uuskorkean yhteismetsän metsänkäyttöilmoituksen 1-2025-37004 mukaisilla kuvioilla 131 ja 132, ELY-keskus toteaa, että metsää kyseisillä kuvioilla ei voida luokitella boreaaliseksi luonnonmetsäksi 9010. Luontotyyppien inventointiohjeen mukaan alueen boreaaliseksi luonnonmetsäksi luokittelamisen edellytyksenä on, että ikäkriteerin (A) lisäksi täyttyy joko puuston luonnontilaisuuden kriteeri (B) tai eliölajistollista monimuotoisuutta koskeva kriteeri (C). ELY-keskuksen tekemien havaintojen mukaan kuvioilla 131 ja 132 täyttyy vain puuston ikää koskeva kriteeri (A). Sen sijaan puuston luonnontilaisuuden kriteeri (B) tai eliölajistollista monimuotoisuutta koskeva kriteeri (C) eivät kyseisillä kuvioilla täyty.

ELY-keskus toteaa, että luonnonsuojelulain 38 §:n tai 126 §:n 1 momentin perusteella ei ole edellytyksiä kieltää Uuskorkean yhteismetsän metsänkäyttöilmoituksen 1-2025-37004 mukaisia hakkuita

kuvioilla 131 ja 132 laajemmin kuin katselmuksella 26.6.2025 annetun ohjauksen mukaisesti on edellytetty (pienvesiluontotyytit suojavyöhykkeineen rajataan hakkuiden ulkopuolelle, liito-oravan kulkuyhteys länteen turvataan ja hakkuut suoritetaan lintujen pesimäkauden ulkopuolella). Kun lisäksi otetaan huomioon, että Uuskorkean yhteismetsä ja Versowood Oy ovat ilmoittaneet sitoutuvansa rajoittamaan metsänkäsittelyä katselmuksessa 26.6.2025 annetun ohjauksen mukaisesti, ELY-keskuksen käsityksen mukaan tämä riittää varmistamaan sen, että metsänkäsittely ei voisi merkittävästi heikentää Natura 2000 -verkoston kohteen Iilijärven alue (FI0900083) suojelun perusteena olevia luonnonarvoja.

Yhdistysten vireillepano on hylättävä.

SOVELLETUT LAINKOHDAT

Perusteluissa mainitut sekä
Hallintolaki (434/2003) 31 § ja 34 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ympäristölakimies Tarja Kangasmaa ja ratkaissut yksikön päällikkö Johanna Viljanen.

Asian käsittelyyn on osallistunut biologi Johanna Hallman.

LIITTEET

Liite 1. Valokuvia hakkuukuvioilta (26.6.2025)

Liite 2. Ilmakuvia ja ote peruskartasta hakkuukuvioilta

Liite 3. Valitusosoitus

LISÄTIETOJA PÄÄTÖKSESTÄ

Ympäristölakimies Tarja Kangasmaa
puh. 0295 024 897
sähköpostiosoite: tarja.kangasmaa@ely-keskus.fi

TIEDOKSIANTO

Päätös annetaan tiedoksi asianosaisille tavallisena sähköisenä viestinä.

JAKELU, MAKSUTTA

Suomen luonnonsuojeluliiton Jyväskylän seudun yhdistys ry

Suomen Luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri ry

TIEDOKSI, MAKSUTTA

Uuskorkean yhteismetsän osakaskunta

Versowood Oy

Ympäristöministeriö, kirjaamo@ym.fi

Suomen metsäkeskus, kirjaamo@metsakeskus.fi

Liite 1. Valokuvia hakkuukuvioilta (26.6.2025)

Kuvion 131 pohjoisosaa

Kannot kertovat alueen käsittelyhistoriasta:

Kuva 1.

Kuva 2.

Kuva 3.

Kuva 4.

Kuva 5. (vireillepanon kuvio 1)

Kuva 6. (todennäköisesti vireillepanon kuvio 4)

Säännölliseksi luokiteltavissa oleva puuston tilajakauma:

Kuva 7. Kuvion keskiosan puustoa (vireillepanon kuvioiden 1-4 rajan tuntumasta)

Kuva 8. Kuvion pohjois-luoteisosan puustoa (vireillepanon kuvio 1)

Kuva 9. Kuvion koillisosan puustoa (vireillepanon kuvio 2)

Kuva 10. Kuvion keskiosan puustoa läheltä ojaa (todennäköisesti vireillepanon kuvio 4)

Kuvion 131 eteläosaa

Puuston tilajakauma ja korkeusvaihtelu on vähäistä, ja alueella esiintyy kantoja (keltaisilla nuolilla on osoitettu muuten huonosti näkyviä kantoja).

Kuva 11. (vireillepanon kuvio 5)

Kuva 12. (vireillepanon kuvio 5)

Kuva 13. (vireillepanon kuvio 5)

Kuva 14. (vireillepanon kuvio 5)

Kuva 15. (vireillepanon kuvio 5)

Kuva 16. (vireillepanon kuvio 5)

Kuva 17. (vireillepanon kuvio 5)

Kuvion 132 pohjoisosaa

Säännölliseksi luokiteltava puuston tilajakauma:

Kuva 18. (todennäköisesti vireillepanon kuvio 6)

Kuva 19. (todennäköisesti vireillepanon kuvio 6)

Kuva 20. (todennäköisesti vireillepanon kuvio 6)

Kuva 21. (todennäköisesti vireillepanon kuvio 7)

Kuvion 132 eteläosaa

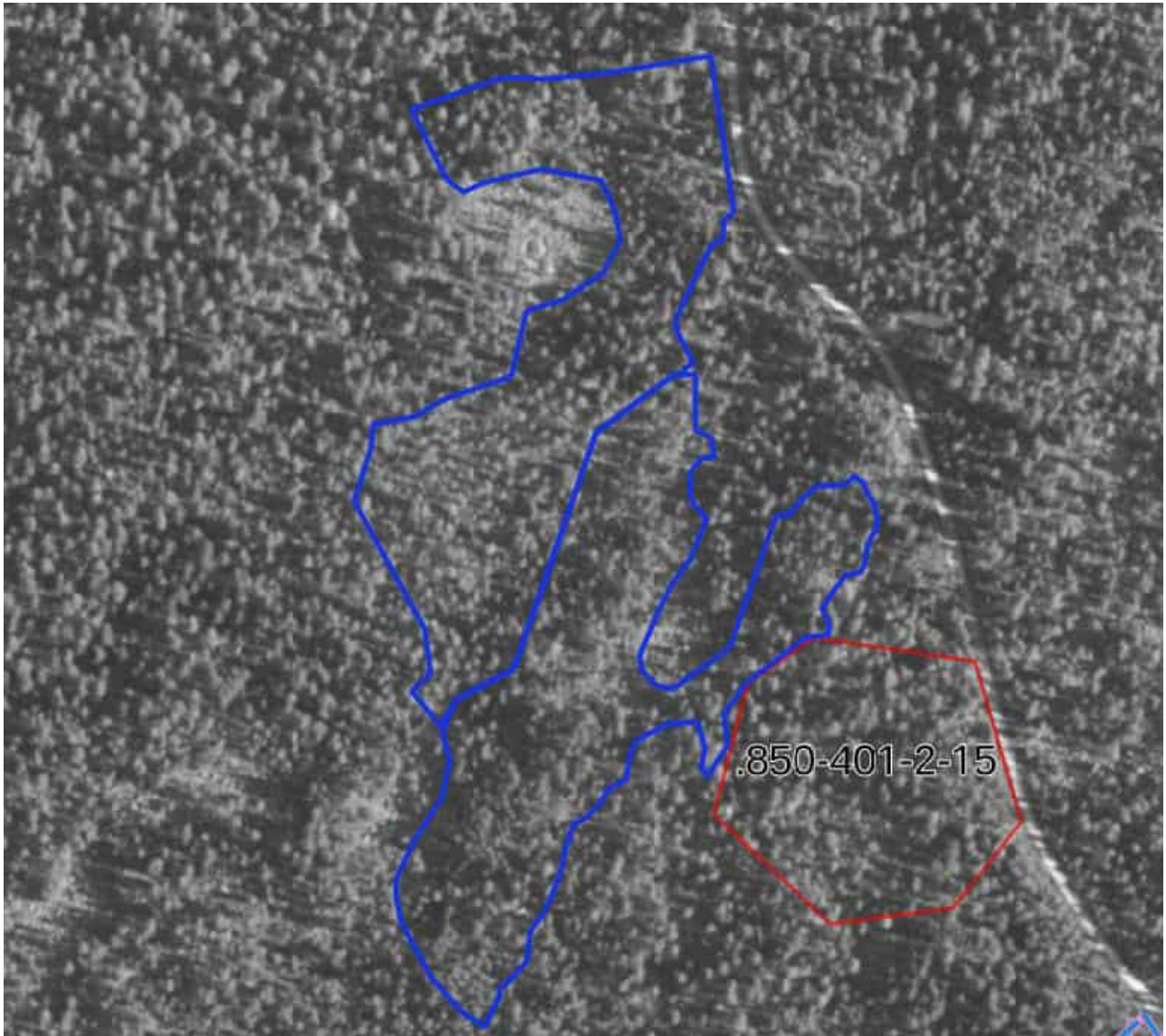
Kuvio 22. Säännölliseksi luokiteltavissa oleva puuston tilajakauma sekä ajoura louhikkoisen piilopuron laidalla (vireillepanon kuvio 7).

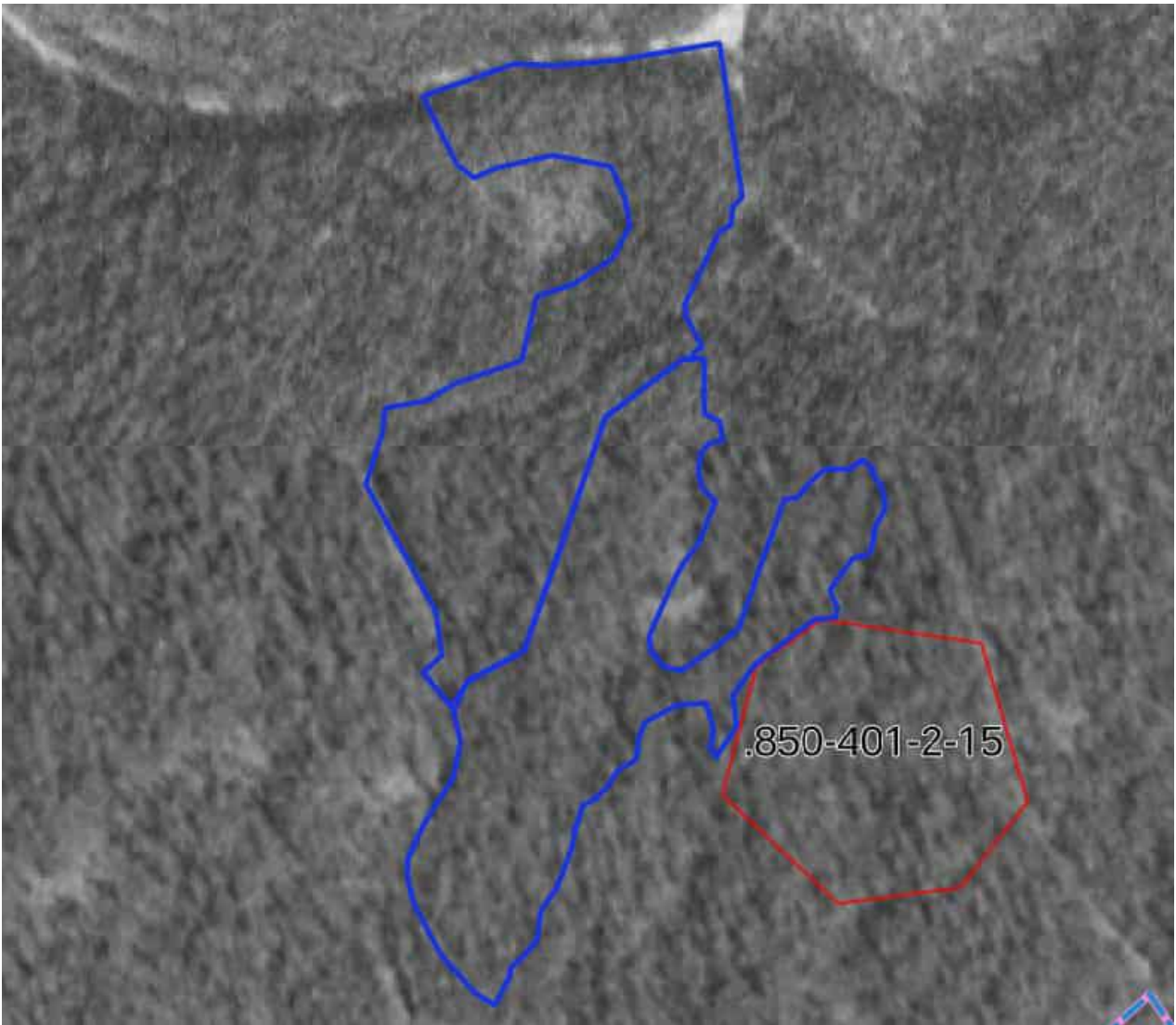
Kuva 23. Kanto (vireillepanon kuvio 7)

Liite 2. Ilmakuvia ja ote peruskartasta hakkuukuvioilta.

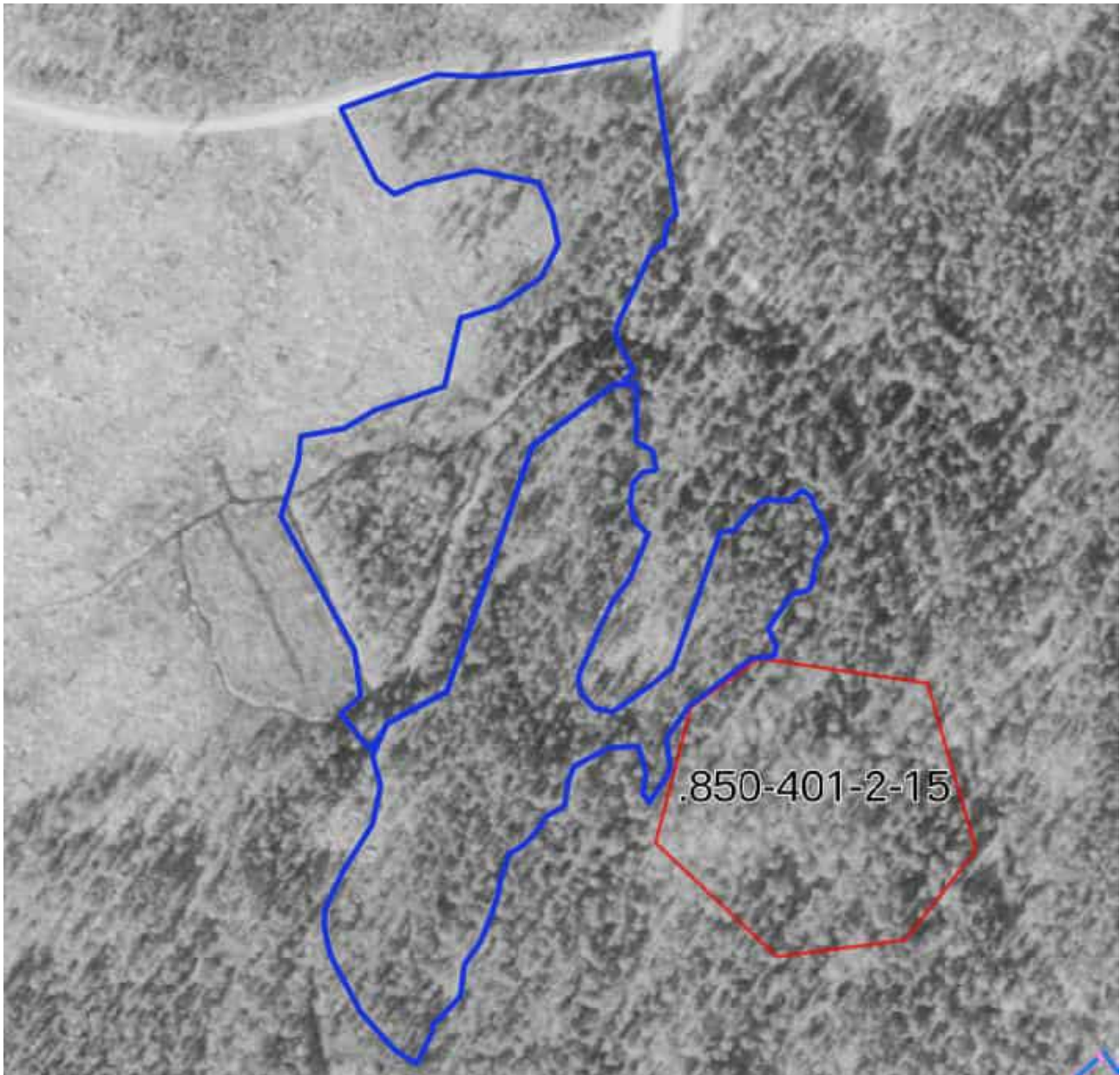
Hakkuukuviot on osoitettu ilmakuvissa sinisellä ääriiviivalla. Avohakkuukuvio 131 on pohjoisempi kuvio ja 132 eteläisempi kuvio.

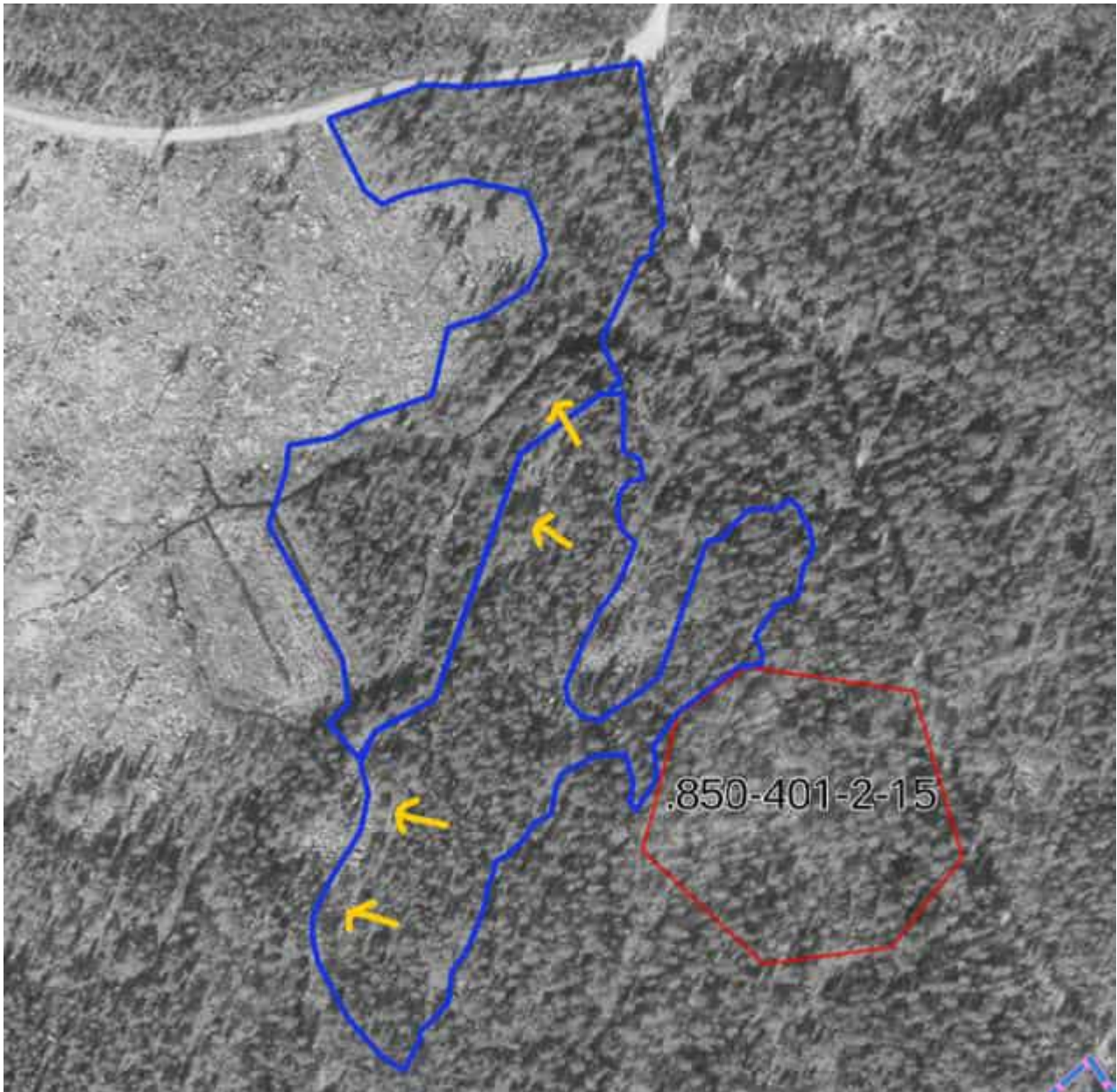
Ilmakuva vuodelta 1963

Ilmakuva vuodelta 1995

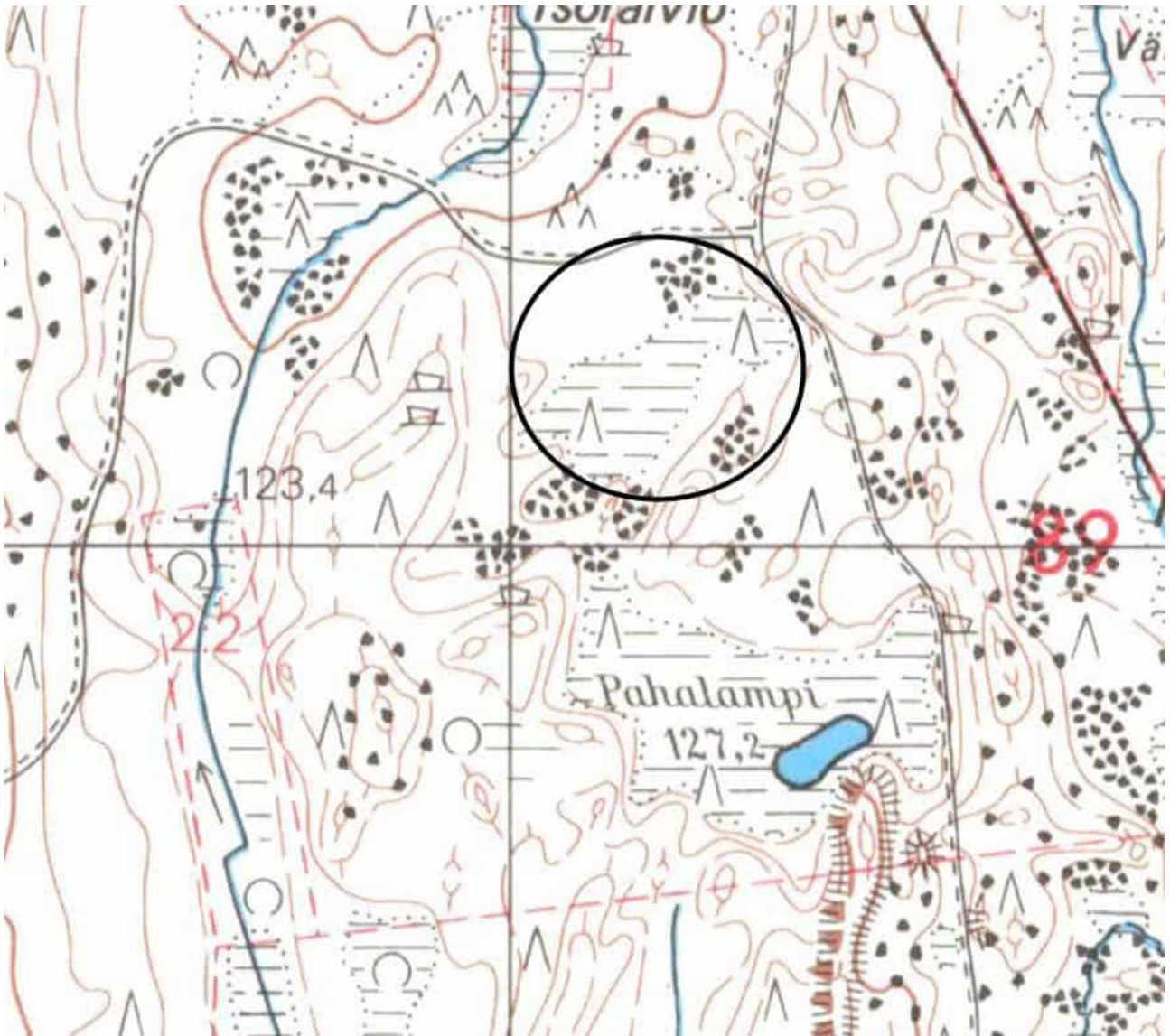
Ilmakuva vuodelta 1998. Puusto on huomattavan harvaa verrattuna vuosien 1963 ja 1995 ilmakuviin.

Ilmakuva vuodelta 2000. Ilmakuvassa erottuvia ajouria merkitty keltaisella nuolella. Kuvion 131 ojen koneellisesta kaivuusta tai perkauksesta jääneet maavallit ja ajourat erottuvat selkeästi.

Ilmakuva vuodelta 2010

Ote peruskartasta vuodelta 1988. Vuoden 1988 ilmakuvassa metsäkäyttöilmoituksen kuviolla 131 osittain oleva suolla (musta ympyrä) ei ole ojia.

Liite 3. Valitusosoitus

Valitusviranomainen ja valitusaika

Tähän päätökseen saa hakea muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä on toimitettava Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, valituskirjelmän saa toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Jos päätös on lähetetty postitse tavallisena kirjeenä, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Virkakirjeen katsotaan kuitenkin tulleen viranomaisen tietoon kirjeen saapumispäivänä. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 19 §:ssä tarkoitettuna tavallisena sähköisenä tiedoksiantona, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijais-tiedoksiannosta koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Yleistiedoksiannossa tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan ilmoituksen julkaisemisesta Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen verkkosivuilla.

Valitusaikaa laskettaessa päätöksen tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, valituskirjelmän saa toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituskirjelmän sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valituskirjelmän liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei hallintotuomioistuin toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa tai valtuutettu on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä klo 16.15 mennessä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä, sähköisesti (faksina tai sähköpostina) taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen.

Käyntiosoite	Hämeenlinnan oikeustalo, Arvi Kariston katu 5, Hallinto-oikeuden asiakaspalvelu 1. kerroksessa, Hämeenlinna
Postiosoite	Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA
Kirjaamon puhelinnumero	029 56 42210
Vaihde	029 56 42200
Tietoliikennekatkon sattuessa	050 407 3429
Telefaksi	029 56 42269
Sähköposti	hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) ja tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1020/2024) nojalla muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu, jonka suuruus on 310 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei kuitenkaan peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015): <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455>

Tämä asiakirja KESELY/914/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KESELY/914/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Viljanen Johanna 15.10.2025 09:49

Esittelijä Kangasmaa Tarja 15.10.2025 06:56